

Balanssimalli yhteisöllisen pedagogisen kehittämisen pullonkaulojen avaamisen välineenä

Kaisu Mälkki, Dos, yliopistonlehtori

Jyri Lindén, Dos, yliopistonlehtori

Yliopistopedagogiikan asiantuntijat –toimintaryhmä

Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta

Muutamia tausta-ajatuksia ja havaintoja

- Opetussuunnitelman uudistamisen projektimaisuus > vaihtuvat strategiset ja pedagogiset painopisteet > linjausten merkitys (yli)korostuu
- Systeemiluonne ja keskinäisriippuvuus unohtuvat helposti, jos ”oman” kurssin tai aihealueen paikka koetaan uhattuna tai jos projektin organisoituminen ajaa vastakkainasetteluun
- ”Pienillä muutoksilla voi olla isoja vaikutuksia” (yksi systeemiajattelun perusideoista)
- Hankaluudet nähdä yhteisöllisen toiminnan hyötyjä ja merkitystä ”opetuksen toimialueella” > toimijuustyypit < paikka yhteisön identiteetin luomiselle
- Yhteisöissä usein paljon implisiittisiä käsityksiä pedagogisen toiminnan ”paremmuudesta tai huonommuudesta” > nämä heijastuvat helposti sekä kehittämiseen että opetukseen

Balanssimalli

Työkalu opetussuunnitelman balansoimiseksi

(Mälkki & Lindén, ilmestyy)

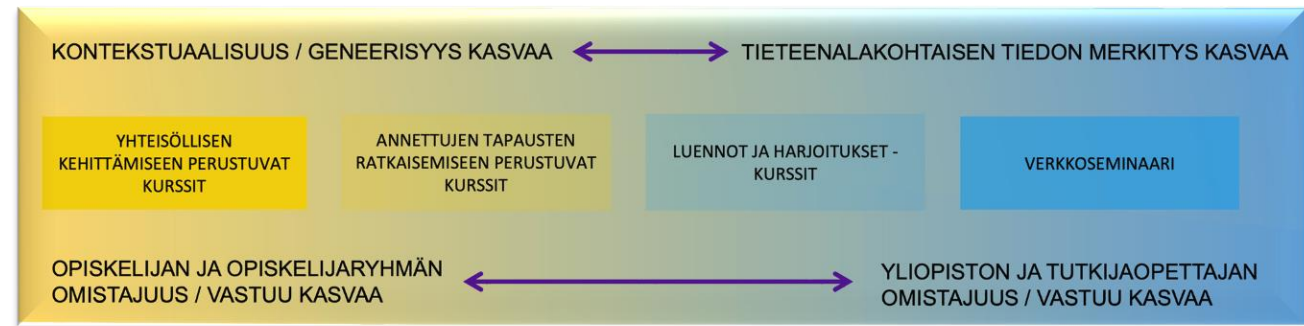
Mitä on tarkoitus balansoida:

- Tieteenalakohtainen tieto <> geneerinen osaaminen
- Opiskelijan omistajuus <> Instituution ja opettajan asiantuntijuus
- Tutkimuslähtöisyys <> tutkimusperustaisuus
- Pedagogisten käytäntöjen variaatio tutkinto-ohjelmatasolla
- Opintojen edistyminen <> kuormituksen säätely
- Opettajien ammatillinen autonomia ja omistajuus <> kollektiivisen toiminnan annetut rakenteet
- Yhteisössä usein vallitsevat implisiittiset pedagogiset hierarkiat

Käytännön kokemuksia balanssimallista Tampereen yliopistossa:

<https://intra.tuni.fi/content/news/28687>

<https://intra.tuni.fi/content/news/29963>

MALLIN KÄYTTÄMISEN SÄÄNNÖT:

"The process itself is a message"

- 1. EI OLE MALLI vaan dialogin fasilitoija:** kunkin yhteisön täytyy itse tulkita ja merkityksellistää malli (so. määritellä kategorioiden merkitykset ja määrä) sekä käyttötavat oman toimintakontekstinsa lähtökohdista.
- 2. Opettajan autonomian turvaaminen:** Opettaja itse liittää kursseihinsa tulkintansa mukaan niitä parhaiten kuvaavat värikategoriat, perustuen siihen miten tällä hetkellä kurssia opettaa. Värikategorioita ei tule käyttää kenenkään pedagogisen orientaation ohjailuun ulkopuolelta.

Tasapainon etsiminen

- kohti yhteisöllisesti rakentuvaa ja sosiaalisesti kestäväää tutkinto-ohjelmaa

KONTEKSTUAALISUUS / GENEERISYYS KASVAA ↔ TIETEENALAKOHTAISEN TIEDON MERKITYS KASVAA

YHTEISÖLLISEN
KEHITTÄMISEEN PERUSTUVAT
KURSSIT

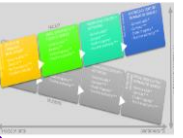
ANNETTUIEN TAPAUSTEN
RATKAISEMISEEN PERUSTUVAT
KURSSIT

LUENNOT JA HARJOITUKSET -
KURSSIT

VERKKOSEMINAARI

OPIKELIJAN JA OPIKELIJARYHMÄN
OMISTAJUUS / VASTUU KASVAA

YLIOPISTON JA TUTKIJAOPETTAJAN
OMISTAJUUS / VASTUU KASVAA

Esimerkki balansoidummasta tutkinto-ohjelmasta

- Riippuen miten balansoidaan:
  - Millaista on opiskelijan asiantuntijuus? (suhteessa valtauttavaan tietoon ja geneerisiin kompetensseihin)
  - Ensimmäinen "keltainen kurssi" toimintakulttuurin virittäjänä ja toimijuuden aktivoijana, ja buustaamassa sinisiä kursseja – milloin ottaa käyttöön ja miten tukea!

- Keitä ja millaisia ovat opettajat?
- Paljonko resursseja tarvitaan?
- Proirisoitko yhteisössä joitain "värejä" implisiittisesti?
- Missä määrin opiskelijat ovat tietoisia opsin väriskaalasta?
- Avoin kommunikaatio, "lahja opiskelijoille" henkilöstöltä, tarjoten taskulamppuja merkityksellistä muidenkin oppiaineiden kursseja.

Study period 1	Blue	Blue	Blue	Green	Blue
Study period 2	Green	Blue	Blue	Blue	Blue
Study period 3	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Study period 4	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Study period 5	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Study period 6	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue
Study period 7	Blue	Blue	Blue	Blue	Blue

Study period 1	Yellow	Blue	Green	Green	Yellow
Study period 2	Yellow	Blue	Green	Blue	Green
Study period 3	Blue	Blue	Green	Yellow	Yellow
Study period 4	Yellow	Blue	Green	Green	Blue
Study period 5	Yellow	Blue	Green	Yellow	Green
Study period 6	Yellow	Blue	Green	Green	Yellow
Study period 7	Yellow	Blue	Green	Blue	Green

Balanssimalli opiskelijoiden hyvinvoinnin tukena – *hallinnantunnetta opintoihin*

- ”Työote” tiedossa jo ennen kurssia > orientaatio ja odotukset helpompi suhteuttaa kurssin vaatimukseen
- Kuormittumisen säätely mahdollisesti helpompaa
- Tietoisuus opetussuunitelmakokonaisuudesta auttaa motivoitumaan

Balanssimallin ideasta

NELJÄ KURSSIMUOTOKATEGORIAA: Kaikkia kategorioita tarvitaan tasapainoiseen koulutusohjelmaan

- **Opettaja itse määrittää kullekin kurssilleen kategorian (sen mukaan miten kurssin on toteuttamassa)**
  - Opettajalla oikeus keskittyä tietyn kurssimuodon vahvuuksien edistämiseen, ilman että ”morkkista” siitä ettei pysty yhtä aikaa kaikkia tarpeita huomioimaan
- **Kurssimuotokategoriamerkintä opetustarjonnassa näkyvillä myös opiskelijoille**
  - Opiskelijat oppivat hahmottamaan eri painotuksellisia toteutuksia ja eri roolejaan
    - Opiskelijalle välineitä hahmottaa omaa kurssipalettiaan kokonaisuutena, myös **hyvinvoinnin** näkökulmasta
    - Opiskelijalle tieto siitä, minkä tyyppistä panosta kurssi häneltä edellyttää (vs. Tästä kuuleminen vasta kun kurssi on jo käynnissä) -> opiskelijalle lisääntynyt **hallinnantunne** ja mahdollisuus suunnitella tietoisemmin opintojaan
  - Yhteinen kieli opiskelijoiden ja opettajien välille puhua kurssin toteutuksesta/pedagogisista ratkaisuista suhteessa kurssikategorian funktioon
  - Opiskelijoille konkreettisesti näkyvissä ne paikat tutkinto-ohjelmassa, jossa heillä mahdollisuus JA vastuu vaikuttaa toteutukseen
  - <> vastaavasti sisältöpainotteisilla kursseilla opiskelijoille ”lupa nauttia valmiiseen pöytään menemisestä”, ilman huolta etteivät pääsisi vaikuttamaan tiedekunnassa tai että geneeriset taidot jäisi tutkinnossa vajaiksi
- **Koulutusta voidaan kehittää ilman että kaikkien (tai välttämättä kenenkään) täytyy tehdä isoja muutoksia**
  - Yhteisössä monesti implisiittisiä arvotuksia millainen pedagogiikka on huonompaa tai parempaa, ketkä ovat pedagogisesti kyvykkäämpiä työntekijöitä jne. – jotka tuovat esteitä ja hankauksia yhteiseen työskentelyyn ja jakamiseen – balanssimalli pyrkii purkamaan näitä